

(המשך מעמוד 7)

באמריקה היא כבודת אשלייה, או לי- פחות הגומא. אך ארצות-הברית שומר רת לעצמה את העניין הפלסטיני כקלף למיקוח עם הסובייטים. היא לא תורוק את הקלף עכשיו, גם אם ערפאת יחבש שטריוול. היא תמתק להתפתחות יחד סיה עם מסקוזה. אחת משתי הגירסות נכונה, ואולי גם שתיהן.

● סב לישוראל!

אלם כל המחסמים והעוכבים ה- אלה אינם אלא זמניים. הסרות העצמאות, אף שאינה אלא צידוף של מלים, שינתה את המציאות מן היסוד. במציאות הפוליטית יש ה- שיבות מסרעת לנתונים פסיר- כולגיים. ההכרזה הזאת היא נתון פסיכולוגי הנובע מן ה- עוברת המשמיע על העובי- דות. האינתיפאדה תימשך. היא תקבל

ערפאת באלג'יר כסו ארלוורוב

תנופה חדשה. שום כח בעולם אינו יכול להספיק אותה. יצחק רבין ורן שומרון, שני מצביי אים מוכנים — תבוסה גדולה מן התי- כוסה בלבסנו, גדולה מן התבוסה ביוסם כיפר — ממשכים להבטיח לעצמם ולנו כי תהדגה, ארטרטו, הפלסטיי נים יתיאשו, יתפכחו, יירגעו, יפסיקו. הכרות אלה אינן מעידות רק על פשיטת-דגל מדינת-צבאית. במצב זה מה היה מצביא רמאי. גופל על חרובי, ויפאני היה מצבע ואראקירי. כישראל מפספסים.

אך נרדע מה: הצהרות אלה מעידות על כך שרבין/שומרון אינם תוססים גם כיום, אחרי 11 חודשים ויותר, את מהות הדי אינתיפאדה. אין הם מבנים כי האננים והבקי- בוקים הם תופעות-שוליים, ואילו הער- ברה הקבועה, הבלתי-יפוכה, היא שה- עם הפלסטיני סלו, עד האיש האחרון, מתייב מסחורי הנהגה שהכריזה על

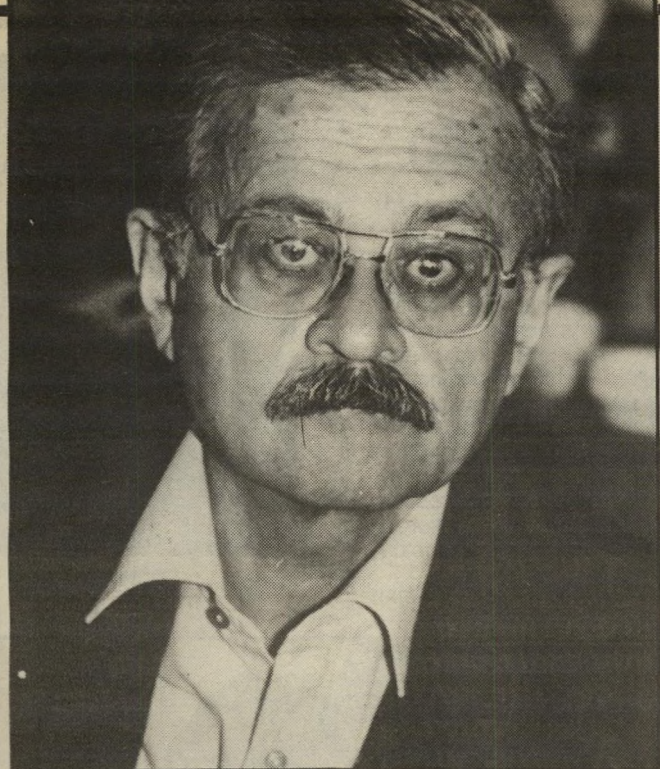
4 חודשים לפני מותו אמר חגי אשד לדפנה ברק על שימעון פרס:

זרה

מעשנה שמיוק!

הוא התקעס לדבר טלפונית, וכשזה לא נראה לי ביקש לשכנע אותי: מה איכפת לך לדבר בטלפון? בחודשים האחרונים נעשיתי מאוד נוח. אני בקר שי יוצא מהבית. את חושבת שאני לא רוצה שתראי אותי במצב? סיפרו לך שהשמנת? נכון, אני שמן! פירסמו תמונה שלי לא-מומן. האם זה מפריע לך? זה פשוט יותר. אם אני יכול שלא לצאת מהבית — אני לא יוצא. מפה לאונן סיפרו אז שאשד לקה כסרטן, שמצבו קשה ושהשינוי החיצוני הכולט שחל בו הוא תוצאה של הטיפול שקיבל. על המוות — הטאבו הגדול מכולם — שוחחנו באמצעות התיידו- סות לגיבור סיפרו, ראובן שילוח. המי- וות שלו, "סיפר אשד, "היה כל-כך פתי- אומי! הוא היה צעיר! הבחור לא הגיע לגיל 50! אני מתקרב לגיל 60. "נוצרה מצידוי מעורבות. נוצרה מין קירבה, חברות, הודות ביני לבינו (ומותו של שילוח). הוא ככלל לא חשב על המוות. הוא מאוד הונית את עצמו. הוא לא היה מודע לכך שהוא לקה במחלה קשה. אז לא כתבו על זה, לא דיברו על זה. מה כבר ידעו אז על מחלת-הסרטן? עכשיו קיימת מודעות למחלה. חולה יכול לחיות עוד ומדמה, עוד כמה שנים. אני לא בטוח אם זה טוב יותר

העצמאות. מדרגע הזה והלאה מרגיש כל פלסטיני בגדה, ברצועה ובירושלים המיוחדת שהוא אזרח של מדינה פלסטינית כבושה, ויתנהג בהתאם לכך. מי שאינו מבין את המשמעות של עובדה זו אינו מבין דבר. המדינה הפלסטינית תזכה בהכרה

עיתונאי אשד

המווח שלו היה כל-כך פתאומי!

ככה. אני חושב על כך הרבה. אינני יודע. דווקא על רקע הסתגרותו של אשד בביתו, ומחלתו שלא הותרה מקום לתיקנות, קיבלה היעדרותו של פרס מהמסיבה, שנערכה לכבודו, משמעות- יתר. "אני אגיד לך מה ששימעון (פרס) לא רצה להגיד בקול. הוא לא בא למסיבה שלי מפני שהיו לו כפנים כירכיים. לכן לא יכול היה ללכת. "האם נפגעת? זאת לא שאלה אם אני נפגעת! — הוא זה שנפגע! לא הרגשתי כמו מישורו שירקו לו כפנים. בניגוד למה שאנשים חושבים, אני מזדהה עם שימעון פרס פוליטית, והו- אני לא חבר שלו. את יודעת מה? אני זקן. כבר ראיתי הרבה, במצבי, שוסידבר כבר לא מפי- תיע אותי. הוא תירץ זאת בקדושת- השבת — כל הנוכחים פרצו בצחוק. והו מעשה שמוק: "אני מכיר את שימעון משנות ה- 50. הוא עשה שטות גדולה. אין ספק שהיה צריך לבוא למסיבה. לא בא — לא בא. שיהיה בריא. אני יודע שאחר כך הוא התחרט. גם העניין הזה של השבת... ידעוטי בעניין זה רחוקות ביותר מדיעותיו.

עכשיו מודאג מאור-מאור. אבל אני מאמין — ותמיד האמנתי — שזה טוב לישראל, לביטחונה ולעתידה. לכן אני אופטימי. חיים ארלוורוב אמר, ערב הירצחו, כי טועים מי שסבורים כי מה שטוב לארץ-ישראל רע לפלסטיני, ומה שטוב לפלסטיני רע לארץ-ישראל. אילו נכון כיום כפי שזה היה נכון אז

בעולם, מפני שהעובדות הפוליטיות מחייבות זאת. כבר עתה זכתה בהכרה של מדינות שבהן חיים מיליארד וחצי בני-אדם. קרוב היום שבו יכירו בפלס- טין יותר מדינות מאשר בישראל. זהו תהליך שאינו ניתן לעצירה, אפשר רק לעכב אותו בכמה מקומות. אילו הייתי מאמין כי הקמת המדינה הפלסטינית היא אסון לישראל, הייתי

החובות תל-אביב שקטים וריי- קים, כמעט כמו בנדה. סוף סוף ודוחיים. "שמאל, אייכה!" אני קור- רא. אני מוגש את דליה דביקוביץ, והיא שואלת אותי: "ראית את ה- שמאל! אני רוצה להצטרף ליישר- כוח של דן בראמוץ ועמוס קינן למדינה הפלסטינית!" עם יד על הלב, אני מודיע לה שגם אני מחפש את השמאל וש- חחתי בטלפון עם יוסי שריד, שה- זר מסיבוב-בוקס בטלוויזיה ונתן נוק-אאוט אינטלקטואלי-פוליטי לביני תנניהו.

"ומה עם המערך?" אני שואל. זאת גוויה מתפוררת. מה שזע זה לא המערך. "ומה עם היונים?" רבות עם הני- צים.

— ואולי עוד הרבה יותר. הקמת מדינה פלסטינית מר- בה לישראל, מפני שאנחנו זקרי קום לשלום, ואת השלום אנחנו יכולים לעשות רק עם הפלס- טינים. הקמת מדינה פלסטינית וממשלה פלסטינית היא תנאי מוקדם לקידום תהליך זה. על כן, שהחיינו וקיימנו.

שמצאתי שם, לכל העוה, זאת מיסעדה חדשה או פאב, שבעליהם מודאגים כי חוטבי-העצים תואי- ביהמים אינם באים בגלל תאיני- תיאדה. ולא סתם אני מוכיח מיסעדות. זה דומה למדינה. בישראל מיסע- דה, כמדינה, מנוהלת על-ידי דיל- טנט חצוף, המשקיע כספים לאילו בצורה בלתי-מוסרית. וכשאנחנו אומר לו: "הרי אינך מבין באוכל ולא בניהול!" הוא אומר: "אך אהוד כאן לא מבין. נביא כמה ערבים שיכינו גובים וסלאטים. לא ילך — ננסה במקום אחר. לא ילך — ולך מן הארץ."

"ההתם והחכסו" אני שואל. "לא כאן" עונה בת-קול. "אם תמצא דרך לשמאל ולתיק- שורת, תודע שאני בעד מדינה פלסטינית". נפרדת ממני דליה רביקוביץ בליחה חשוד. "טוב, אני אומר, וקודא בשו- פר-ערפל: "שמאל, אייכה!" אני מרים טלפון לקינן חברי. "עמוס, מה עם השמאל! איפה הש- מאל?" ועמוס אומר לי בדצינות תהומית ומדאגה: "בזה הרגע פג- שתי את מוטי קירשנבאום, ששאל אותי איפה, שלום עכשיו."

רביקוביץ וקירשנבאום בין החוף ופחי-הזבל

"מה עם המדינה הפלסטינית?" אני שואל את האומה. מה, שואל הישראלי המצוי מן ההגדה. זה ש- איננו יודע לשאול. והרשע צועק: "טרנספר! טרנספר!"

יגאל תומרקין: איפה העשמאל?

הנה קורה דבר גדול. כנאליר מוכרות מדינה פלס- טינית עם סייגים, בלי סייגים, אך כפי שאמר המשורר: "פתאום קם אדם בבוקר ומרגיש שהוא עם ומ- תחיל ללכת." גם אני קם וקורא בסימטות: "שמאל אייכה יש שכן. לא כל-כך סימפאטי. זה מה שיש. ויש כבר כתובת, צריך לדבר!"